

Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid Centraal Beheer APF

Webinar Pensioen3daagse 12 november 2024

Uw sprekers van vandaag

Angeli van Buren
Manager Vermogensbeheer
Centraal Beheer APF

Jeroen van der Put
Bestuurslid
Centraal Beheer APF

Agenda

Inleiding Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid (MVB)

Hoe gaat Centraal Beheer APF ermee om?

MVB-instrumenten

Impact beleggen

Uw mening gevraagd

Duurzaamheidsthema's worden steeds groter

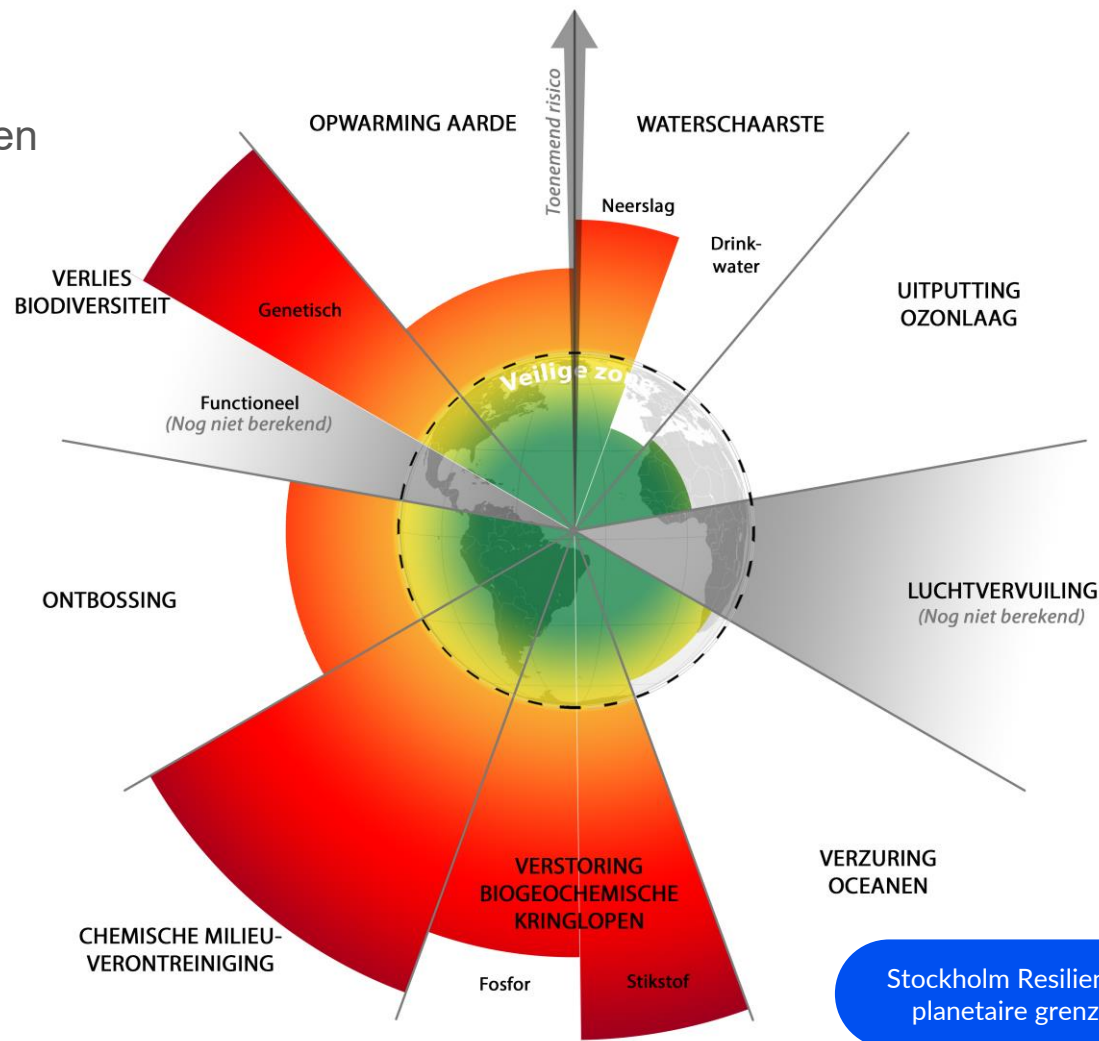
Complexe grensoverschrijdende problematiek vraagt om aandacht van de financiële sector:

- Klimaatverandering.
- Energietransitie.
- Biodiversiteitscrisis.

Duurzaamheidsthema's worden steeds urgenter

Uitputting van de aarde:
zes van de negen planetaire grenzen
zijn al overschreden.

Klimaatakkoord van Parijs halen?

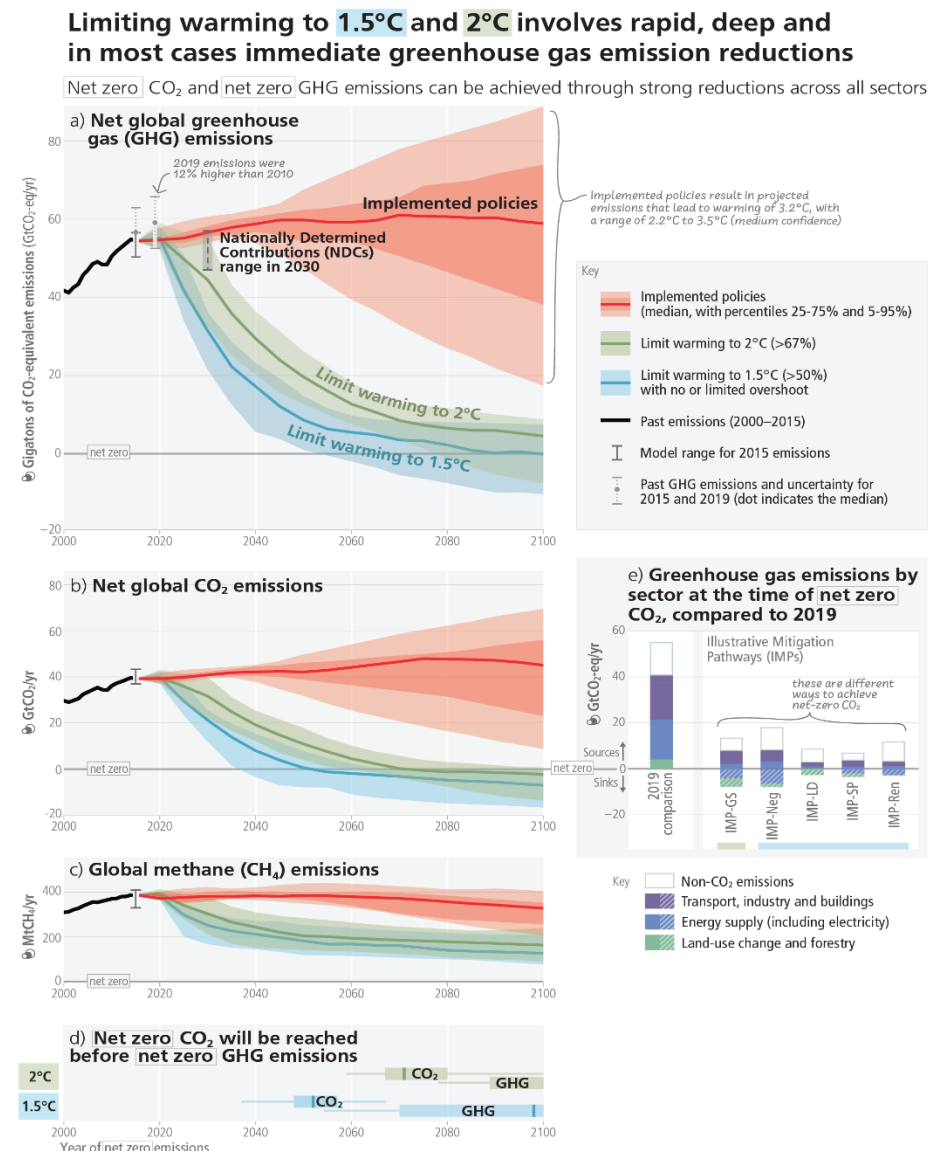
IPCC: halvering van CO₂ in 2030 is nodig én mogelijk.
Maar dit vereist meer inspanning

Klimaatakkoord van Parijs halen?

Dan is gedragsverandering én meer kapitaal nodig.

Kapitaal voor:

- Meer wind- en zonne-energie.
- Verduurzamen gebouwen en transport.
- Verduurzamen landbouw.
- Tegengaan ontbossing.
- Helpen van opkomende landen die hierop achterlopen.

MVB wordt dan ook steeds belangrijker voor pensioenfondsen

NIEUWS

Fysiotherapeuten stapt over op esg-maatbenchmark voor aandelen

Pensioenfonds Fysiotherapeuten ruilt een deel van zijn fondsbeleggingen in aandelen ontwikkelde markten in voor een passief beheerd esg-mandaat. De aanleiding voor de overstap is het nieuwe mvb-beleid van het fonds.

NIEUWS

Hoogovensfonds: gevaar voor omwonenden is een 'no-go' bij beleggingen

Pensioenfonds Hoogovens wil zich in het duurzaam-beleggingsbeleid richten op een gezonde leefomgeving en klimaatrisico. Volgens het fonds zijn die thema's 'herkenbaar en dichtbij' voor werknemers en werkgever Tata Steel.

'Klimaatverandering biedt ook kansen'

8 dec '21 16:36

AFM gaat dit voorjaar handhaven op groene Europese regels

NIEUWS

Pensioenfondsen SNS Reaal en Ahold in vrije val op VBDO-ranglijst

De pensioenfondsen van SNS Reaal en Ahold Delhaize zijn fors gedaald op de duurzaamheidsbenchmark van VBDO. De fondsen PostNL, UWV en Vervoer zijn juist flink gestegen.

Eerste grote Nederlandse pensioenfonds stapt uit olie en gas

Martine Wolzak Jeroen Groot 3 sept 00:01

PME keert beleggingen in fossiele energie de rug toe en steekt dat geld in hernieuwbare energie. Het fonds voor de metaal en technologische industrie, met een vermogen van €62 mrd, zet als eerste van de vijf grote pensioenfondsen in Nederland deze stap.

Pensioenfondsen maken het verschil

Minder vlees eten, minder vliegen of zonnepanelen op uw dak plaatsen?

Pensioen vergroenen blijkt 21 keer effectiever te zijn om uw CO₂-uitstoot naar beneden te brengen, zo blijkt uit Brits onderzoek.

Why?

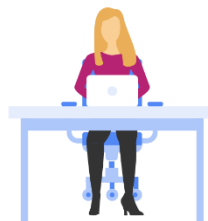

Positieve impact voor een betere wereld

Vermogen heeft de veranderkracht om het verschil te maken in mondiale uitdagingen

Betere wereld en duurzamer vermogen achterlaten voor je kinderen

Bijdragen aan een nieuw economisch systeem waarin maatschappelijke waarde even belangrijk is als financiële waarde

Lager risico en beter rendement

- Duurzaam beleggen leidt volgens veel onderzoek en de praktijk tot
- Lager beleggingsrisico
- Stabieler presteren op aandelenmarkten (zo ook tijdens Coronacrisis)
- Verduurzamingstrend biedt beleggingskansen

Maatschappij

- Maatschappij stelt hogere eisen
- Toenemende wetgeving
- Toezicht door DNB, Autoriteit Financiële Markten
- Maatschappelijke organisaties, media

SDG's bepalen de agenda

Sustainable Development Goals van Verenigde Naties.

How do we achieve the #GlobalGoals by 2030?

- Mobilize everyone, everywhere
- Demand urgency and ambition
- Design new innovations and solutions

MVB bij Centraal Beheer APF

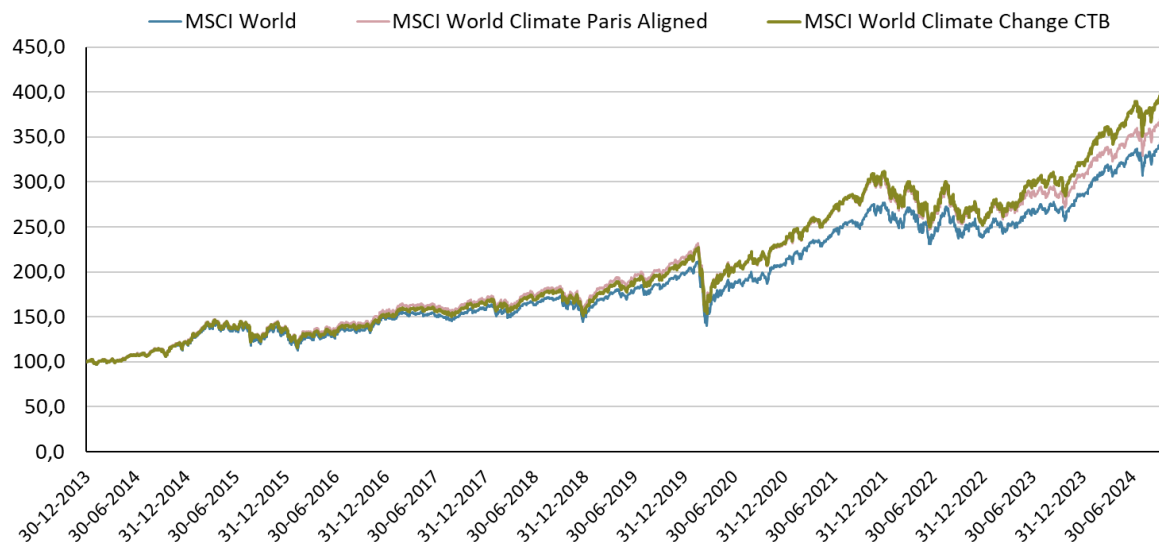
MVB-overtuigingen

MVB loont!

Centraal Beheer APF hecht een groot belang aan maatschappelijk verantwoord beleggen.

Onze MVB overtuigingen zijn:

- Naast beleggingsresultaat is ook maatschappelijke impact belangrijk.
- We bespreken (duurzame) beleggingen breed met bestuur, belanghebbendenorganen en deelnemers.
- MVB is een belangrijke trend die we nauwgezet volgen.
- Wij zijn overtuigd dat het integreren van ESG-factoren in het beleggingsproces leidt tot eenzelfde of betere rendement/risicoverhouding;

CO₂ reductiedoelstellingen

Aansluiting bij doelen van Parijs

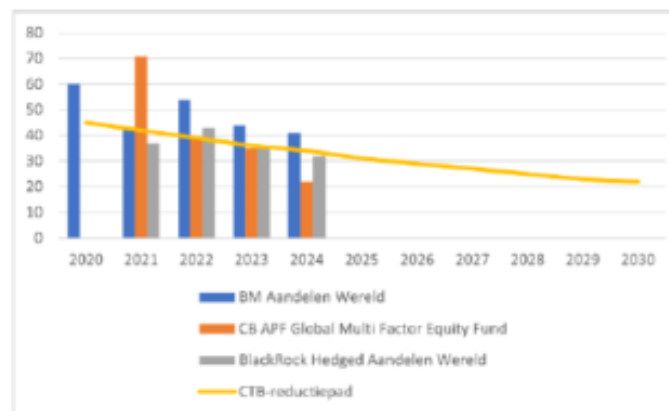
Climate Transition Benchmark passen we toe op onze beleggingen om Parijs doelstelling te behalen.

- Reductie van 30% CO₂-uitstoot t.o.v. generieke benchmark per ultimo 2020.
- Jaarlijkse reductie van 7% CO₂-uitstoot.
- CO₂ neutraal in 2050.

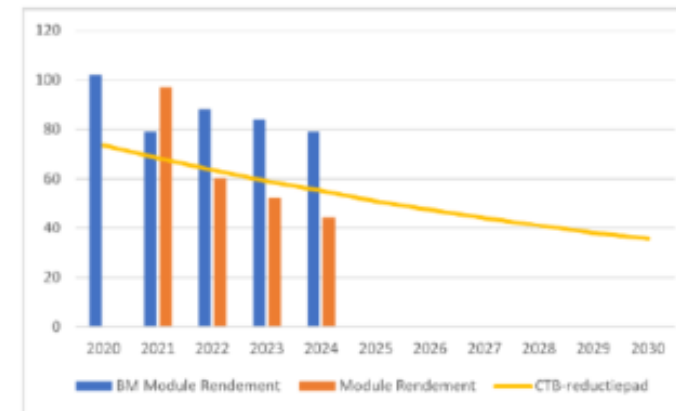
FIGUUR 1.1 VISUALISATIE CTB-REDUCTIEPAD

FIGUUR 1.2 CO₂-VOETAFDRUK AANDELEN WERELD PORTEFEUILLES EN BENCHMARK AFGEZET TEGEN HET CTB-REDUCTIEPAD

FIGUUR 1.5 CO₂-VOETAFDRUK MODULE RENDEMENT EN BENCHMARK AFGEZET TEGEN HET CTB-REDUCTIEPAD

Uitgangspunten en thema's

Waarop baseren we het beleid?

Drie normatieve kaders op basis van internationaal geaccepteerde raamwerken.

- het Global Compact van de Verenigde Naties (UN Global Compact),
- de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en
- de UN Guiding Principles on Business & Human Rights (UN Guiding Principles).

Vier hoofdthema's: mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

Twee zelf gekozen thema's gebaseerd op uitvraag onder deelnemers en belanghebbendenorganen:

- Gezondheid – SDG 3.
- Klimaat – o.a. SDG 7 en 13.

Vindt u dat Centraal Beheer APF maatschappelijk verantwoord moet beleggen?

Zie de chat voor de poll

- Ja, ook als dat een beetje ten koste van mijn pensioen gaat.
- Ja, maar niet als dat ten koste gaat van mijn pensioen.
- Nee.
- Ik weet het niet.

MVB-instrumenten

MVB-instrumenten

Zo passen we MVB toe in onze beleggingsportefeuille

Met de volgende 5 MVB-instrumenten geeft Centraal Beheer APF invulling aan haar MVB-beleid:

1. Uitsluiten van ondernemingen en landen.
2. Het voeren van een dialoog met ondernemingen (engagement).
3. Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.
4. Integratie van duurzaamheidsinformatie in beleggingsprocessen (ESG-integratie)
5. Impactbeleggen.

Uitsluitingen van bedrijven

In deze bedrijven willen we niet beleggen

Ondernemingen die maatschappelijk controversieel zijn.

- Betrokken bij productie of distributie van controversiële wapens, vb. Adecco Group AG, Airbus, Bayer AG
- Betrokken bij productie van tabak, vb. Philip Morris, British American Tobacco.

Ondernemingen die structureel internationale normen op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie schenden; vb. Tesla Inc, TotalEnergies, Rosneft Oil Co.

Ondernemingen met slechte bestuurspraktijken,

- Scoren zeer laag op governance vb. Enbridge, Energy transfer Partners en Philips 66, Posco.

Ondernemingen met aanzienlijke inkomsten uit de meest schadelijke fossiele brandstoffen.

- Meer dan 5% van hun omzet betrokken bij steenkool, teerzandolie, arctische olie, schaliegas of schalieolie vb. Berkshire Hathaway Energy Company, Coal India Ltd, Glencore plc, Korea Electric Power Company, Vital Energy Inc.

Uitsluitingen landen

Indien niet wordt voldaan aan onze normen

Criteria:

Sanctiewet van 1977 als Basis.

- EU/VN sancties worden als uitgangspunt genomen.

Internationale Indices voor Beoordeling.

- Freedom in the World index.
- ITUC Global Rights index.
- Corruption Perception index.

Gevolg:

Uitsluiting van staatsobligaties.

- Schending van non-proliferatieverdrag.
- Systematische schending van mensenrechten.
- Hoge mate van corruptie.

Voorbeelden: Afghanistan, China, Cuba, Laos, Qatar, Rusland, Syrië, Zimbabwe.

Voeren van dialoog (engagement)

Bedrijven aanspreken om ze te verbeteren

Normatieve Engagement.

- Dialoog met ondernemingen over schendingen van internationale normen.

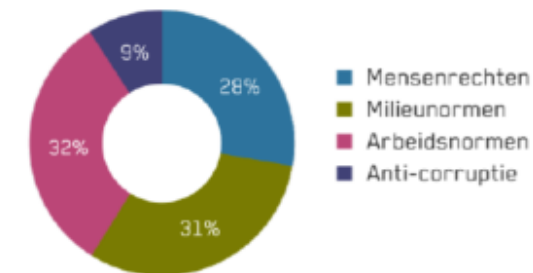
Thematische engagement.

- Dialoog met ondernemingen ter verbetering van financiële en maatschappelijke prestaties op bepaalde thema's.

Escalatieproces bij onvoldoende Actie.

- Publiekelijk aanschrijven van het bestuur.
- Stemmen tegen herbenoeming of beloningsvoorstellen.
- Uitsluiting van de onderneming.

FIGUUR 4.2.2.1 NORMSCHENDING

TABEL 4.4.2.1 MIJLPALEN KLIMAATADAPTATIE EN WATER

Onderneming	Land	Sector	ESG datapunt ¹	1	2	3	4	5	6
1 Agnico-Eagle Mines Limited	Canada	Metaal en Mijnbouw	6.0	🚩	🚩	🚩			
2 Industrias Penoles SAB de CV	Mexico	Metaal en Mijnbouw	3.0	🚩	🚩	🚩	🚩		
3 Newmont Corporation	Verenigde Staten	Metaal & Mijnbouw	5.2	🚩	🚩	🚩	🚩		
4 Qorvo, Inc.	Verenigde Staten	Halfgeleiders	6.3	🚩	🚩	🚩			
5 Rio Tinto plc	Verenigd Koninkrijk	Metaal en Mijnbouw	4.2	🚩	🚩	🚩	🚩		🚩
6 Vanguard International Semicon	Taiwan	Halfgeleiders	4.3	🚩	🚩	🚩			

¹ De MSCI Water Stress Score geeft weer in hoeverre waterschaarste een risico vormt voor de onderneming en hoe de onderneming water gerelateerde risico's en kansen oppakt. De score is op een schaal van 0 tot 10, waarbij een lage score aantoont dat de onderneming geen robuuste strategie heeft om haar watergebruik te beheren en verminderen.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Actief aandeelhouderschap invulling geven

Actief Gebruik van Stemrecht;

- Bevordert lange termijn waardecreatie.

Centraal Beheer APF's Stemgedrag;

- Steunt aandeelhoudersvoorstellen op thema's zoals Mensenrechten, milieu en specifieke thema's als beloning.

Toenemende Aandeelhoudersvoorstellen.

- Meer voorstellen op de agenda van aandeelhouders-vergaderingen.
- Onderwerpen zoals arbeidsnormen, anti-corruptie, klimaat en gezondheid.

TABEL 5.2.1 MANAGEMENTVOORSTELLEN H1 2024¹

	Totaal Global Multi Factor Equity Fund	% Tegen Global Multi Factor Equity Fund	Totaal Emerging Markets Equity Fund	% Tegen Emerging Markets Equity Fund
Aandelen gerelateerd	176	2%	1249	16%
Audit gerelateerd	148	0%	551	1%
Beloning	331	54%	1335	23%
Benoemingen	1496	18%	2446	22%
Bestuurders gerelateerd	264	2%	1489	29%
Duurzaamheid	6	0%	0	
Niet-routinematig	13	8%	621	10%
Overig	15	0%	112	21%
Overname gerelateerd	19	16%	0	
Routine	180	3%	3779	4%
Sociaal	7	0%	37	32%
Statuten gerelateerd	34	6%	895	31%
Strategische transacties	3	0%	710	31%
Klimaat	1	100%	0	
Geen research	0		0	

Impact beleggen

Nieuw beleid in 2024 ontwikkeld

Wijzer in geldzaken

Van duurzaam naar impact?

En van 'doing no harm' naar 'doing good'

Marktbeweging

Impactbeleggen

Bijdragen aan de maatschappij

Belangrijke maatschappelijke rol van;
Centraal Beheer APF.

- Voorzien van een goed pensioen voor deelnemers.
- Positieve maatschappelijke bijdrage via beleggingen.

Focusthema's van Centraal Beheer APF.

- Klimaat.
- Gezondheid.

Gebruik van impactbeleggingen.

- Strikte definitie en randvoorwaarden.
- Voorkomen van green washing.

Impact doelstelling

Wat willen we bereiken?

Stapsgewijze aanpak.

- Eerste drie jaar: beleggingen in greenbonds en vastgoed.
- Uitbreiding naar infrastructuur en/of private equity.

Doelstellingen voor 2030.

- Minimaal 5% impactbeleggingen in portefeuille.
- Streven naar 10% impactbeleggingen, afhankelijk van beleggingsmogelijkheden.

**Graag jullie mening in de
Poll in de chat...**

Welk instrument vindt u het belangrijkste?

- Uitsluiten van ondernemingen en landen.
- Het voeren van een dialoog met ondernemingen (engagement).
- Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.
- Impactbeleggen.

Wat vindt u van beleggen in fossiele brandstoffen?

Zie de poll in de chat en vul deze in!

- Vol in blijven beleggen.
- Met restrictie in beleggen, zoals besproken.
- Volledig uitsluiten.

Wat vindt u van beleggen in wapens?

Zie de poll in de chat en vul deze in!

- Vol in blijven beleggen.
- Met restrictie in beleggen, zoals besproken.
- Volledig uitsluiten.

Welk thema is voor u het belangrijkste?

Zie de poll in de chat en vul deze in! Zet ze op volgorde van belangrijkheid

- Klimaat en energietransitie.
- Gezondheid.
- Sociale thema's zoals arbeidsrechten, diversiteit.
- Governance thema's zoals beloning.

Dank voor uw aanwezigheid

Meer informatie over Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
leest u op onze website.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen – Centraal Beheer APF.

U ontvangt a.s. donderdag een mail met een link naar de
presentatie en de opname.

